

Safety Gate ātrās brīdināšanas sistēma (iepriekš saukta par RAPEX) ir Eiropas Komisijas izveidota un uzturēta sistēma, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un Eiropas Komisiju par bīstamiem ražojumiem (nepārtikas produktiem) un par korektīviem pasākumiem attiecībā uz tiem.

Bīstams ražojums ir jebkurš ražojums, kas nav drošs* ražojums. Uzraudzības iestādes no ikvienas Eiropas Savienības dalībvalsts ievada *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmā paziņojumus par bīstamiem ražojumiem to kompetences jomā un arī paziņojumus par korektīviem pasākumiem attiecībā uz ražojumiem, kas rada mazāku nekā nopietnu risku.

Veselības inspekcija saskaņā ar iestādes [nolikumu](#) uzrauga un kontrolē šādas produktu kategorijas:

- ķīmiskās vielas un ķīmiskos maisījumus, tai skaitā biocīdus un mazgāšanas līdzekļus;
- kosmētikas līdzekļus;
- tabakas izstrādājumus, elektroniskās cigaretes un citas [Tabakas likumā](#) definētās ražojumu kategorijas.

Veselības inspekcija pārbauda to atbilstību normatīvo aktu prasībām savas kompetences ietvaros, lai nodrošinātu patērētāju veselības un drošības aizsardzību un normatīvo aktu prasību izpildi.

Veselības inspekcija paziņo *Safety Gate* sistēmā par bīstamiem ražojumiem, kad kontrolēs tādi konstatēti, par korektīviem pasākumiem, ar kuriem novērš, ierobežo vai izvirza īpašus nosacījumus iespējamai ražojuma tirdzniecībai, jo pastāv nopietns risks** patērētāju veselībai un drošībai, vai – [Regulā \(ES\) 2019/1020](#) aptverto produktu gadījumā – arī citām attiecīgām sabiedrības interesēm.

Veselības inspekcija arī regulāri izvērtē Eiropas Komisijas publicētos *Safety Gate* paziņojumus, analizējot, vai tajos norādītās preces varētu būt pieejamas Latvijas tirgū. Izvērtēšanā tiek izmantota publiski pieejamā informācija, tirgus uzraudzības dati un Veselības inspekcijas rīcībā esošā informācija par uzraudzībā esošo produktu sortimentu.

Ja tiek konstatēts, ka bīstamā prece ir vai varētu būt pieejama Latvijas tirgū, Veselības inspekcija veic uzraudzības pasākumus, lai novērstu iespējamo risku, ko bīstamā prece varētu radīt patērētājiem.

[Safety Gate portāls](#) ir *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmas publiskā saskarne, kas ļauj plašai sabiedrībai, tostarp patērētājiem, uzņēmējiem un tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem, saņemt informāciju par korektīvajiem pasākumiem, kas veikti pret bīstamiem ražojumiem, kuri atrodas Savienības tirgū.

Safety Gate mērķi:

- nepieļaut, ka patērētāju rīcībā nonāk tādas preces, kas var radīt nopietnu risku to veselībai un drošumam;
- atvieglot tirgus uzraudzības un likumu realizēšanas pasākumu efektivitātes un atbilstības kontroli dalībvalstīs;

- veicināt preču drošuma noteikumu atbilstošu piemērošanu un pienācīgu iekšējā tirgus funkcionēšanu.

Ko darīt patērētājiem?

Lai pasargātu savu veselību un drošību, patērētājiem ieteicams:

- nepirkt un nelietot preces, par kurām publicēts brīdinājums;
- nekavējoties pārtraukt preces lietošanu, ja tā jau ir iegādāta, un ievērot brīdinājumā norādītos drošības pasākumus;
- vērsties pie tirgotāja par preces atgriešanu vai nomaiņu, ja tas ir paredzēts;
- nepieciešamības gadījumā sazināties ar Veselības inspekciju, ja prece ir tās kompetencē.

Ko darīt uzņēmumiem?

Uzņēmumiem, kas ražo, importē vai izplata nepārtikas preces, ieteicams:

- regulāri pārbaudīt *Safety Gate* paziņojumus par precēm, kas var būt saistītas ar to piedāvāto sortimentu;
- izvērtēt, vai brīdinājumos norādītās preces ir vai ir bijušas pieejamas Latvijas tirgū;
- nekavējoties pārtraukt bīstamu preču piedāvāšanu un izplatīšanu, ja tādas ir konstatētas;
- sadarboties ar Veselības inspekciju, sniedzot pieprasīto informāciju un veicot risku novēršanas pasākumus.

Savlaicīga rīcība palīdz novērst riskus patērētājiem un veicina atbildīgu preču apriti tirgū.

Kā sekot līdzi *Safety Gate* paziņojumiem un tos abonēt?

Tieša un nepastarpināta piekļuve *Safety Gate* portālam ir Eiropas Komisijas vietnē.

No 2026. gada Veselības inspekcija paziņojumus kompetences jomā nepārrpublicē iestādes vietnē.

Pēdējos gados *Safety Gate* paziņojumu skaits būtiski pieaudzis, tas ir palielinājies no dažiem desmitiem līdz dažiem simtiem paziņojumu vienā mēnesī.

Līdz ar to pārpublicēšana nav lietderīga, tā kā patērētāji un uzņēmumi var uzreiz saņemt aktuālo un pilno informāciju tieši *Safety Gate* platformā, bez starpniecības un kavēšanās un tajā atlasīt interesējošās ziņas.

Safety Gate portālā ikviens var:

- meklēt paziņojumus pēc produktu kategorijām (piemēram, ķīmiskie produkti, kosmētikas līdzekļi u.c.);
- iepazīties ar jaunākajiem iknedēļas brīdinājumiem;
- abonēt interesējošās produktu kategorijas un saņemt paziņojumus elektroniski.

Safety Gate paziņojumu meklēšana un abonēšana:

<https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/search>

Atbilstoši Veselības inspekcijas kompetencei atlasīto paziņojumu saraksts 2018-2025 pieejams [šeit](#).

***Drošs ražojums** ir jebkurš ražojums, kas parastos vai saprātīgi paredzamos lietošanas apstākļos, arī faktiskajā lietošanas laikā, nerada nekādu risku vai rada tikai minimālus riskus, kuri ir saderīgi ar ražojuma lietošanu un kurus uzskata par pieņemamiem un tādiem, kas atbilst augstam patērētāju veselības un drošības aizsardzības līmenim; (regula 2023/988 3.panta 2.punkts).

****Produkts, kas rada nopietnu risku** ir produkts, kas rada risku, saistībā ar kuru, pamatojoties uz riska novērtējumu un ņemot vērā produkta parasto un paredzamo izmantošanu, varbūtības, ka radīsies apdraudējums, kas izraisīs kaitējumu, un minētā kaitējuma bīstamības pakāpes kombinācija ir uzskatāma par tādu, kur vajadzīga ātra tirgus uzraudzības iestāžu iejaukšanās, arī gadījumos, kad riska ietekme nav tūlītēja; (regula 2019/1020 3.panta 20.punkts).